

Khomenko I.S. Role of public in the field of providing of guard of natural environment

In a report investigational role of public in the field of providing of guard of natural environment. Conclusions and recommendations are offered.

Keywords: *public, guard of natural environment, providing of guard, civil society.*

Чупира А.М.,
студент I-го курсу
факультету менеджменту та права
Вінницького національного аграрного
університету, м. Вінниця, Україна

**ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ОРГАНАМИ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

В повідомленні досліджено громадський контроль за органами місцевого самоврядування, як форму реалізації демократії і спосіб залучення населення до управління суспільством та державою. Пропонуються висновки і рекомендації.

Ключові слова: *громадський контроль, місцеве самоврядування, органи місцевого самоврядування, демократія, управління суспільством.*

Вступ. Одним із видів контролю за діяльністю органів державного управління і місцевого самоврядування є громадський контроль. Громадський контроль – один з видів соціального контролю, який здійснюється об'єднаннями громадян та самими громадянами. Він є важливою формою реалізації демократії і способом залучення населення до управління суспільством та державою.

Згідно зі статтею 38 Конституції України «громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування» [1, с. 28]. Така конституційна норма передбачає як у теоретичному, так і в практичному контексті громадський контроль за органами державного управління і місцевого самоврядування.

Суб'єктами громадського контролю є громадські об'єднання і політичні партії, професійні спілки, молодіжні та інші громадські організації, органи самоорганізації населення, трудові колективи, збори громадян за місцем проживання, а також окремі громадяни.

Громадський контроль як засіб забезпечення законності в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування суттєво відрізняється від інших видів контролю. Ця відмінність полягає насамперед у тому, що всі суб'єкти громадського контролю виступають від імені

громадськості, а не держави. Їх контрольні повноваження зазвичай не мають юридично владного змісту, а рішення за результатами перевірок мають, як правило, рекомендаційний характер [2, с. 14]. Характерною рисою громадського контролю є запобігання порушенням у сфері місцевого самоврядування за допомогою засобів суспільного впливу. В цьому контексті об'єктом громадського контролю є діяльність органів місцевого самоврядування.

У правовому регулюванні та реалізації громадського контролю у сфері місцевого самоврядування варто виокремити загальні і спеціальні напрямки. До загальних належать: дотримання прав і свобод людини, права на доступ до публічної інформації; попередження та протидія корупції. До спеціальних – формування та виконання місцевого бюджету; добровільне об'єднання територіальних громад; благоустрій населених пунктів; використання та охорона земель; екологія та навколишнє середовище; житлово-комунальна галузь [3, с. 145].

На нашу думку, громадський контроль щодо формування місцевого бюджету є одним із визначальних напрямків у сфері контролю за органами місцевого самоврядування. Великою мірою саме від цього залежить довіра громадян до дієвості громадського впливу на рішення, які приймаються органами місцевого самоврядування, та реального залучення інститутів громадянського суспільства на місцях до процесів управління. Однак у чинному законодавстві не закріплено спеціальної участі представників громадськості у бюджетному процесі. Разом з тим такий контроль може бути забезпечений шляхом застосування різноманітних, вже апробованих форм громадської участі, що впливатимуть на процес складання бюджету, зокрема: стратегічне планування за участю громади; залучення громадян до розробки програм та системи показників результативності в рамках програмно-цільового підходу до формування бюджету; обстеження рівня задоволеності громадян та громадські опитування; створення громадських консультацій та наглядових комітетів; залучення громадян до процесів самозабезпечення послугами; загальні збори жителів громади; незалежний бюджетний аналіз. Також прозорість бюджетного процесу та доступ громадськості до точної, всеохоплюючої та своєчасної інформації є передумовами конструктивного залучення громадян до бюджетного процесу.

Проте участь громадськості та громадський контроль у формуванні місцевих бюджетів в Україні сьогодні є суттєво недооціненими. За умов дефіциту ресурсів це може сприяти вдосконаленню місцевої інвестиційної політики, пошуку моделей значного ефективнішого використання обмежених ресурсів, мобілізації ресурсів наявних у місцевих громадах, та залученню додаткових ресурсів, а також появі активної громадянської позиції, підвищенню прозорості та зменшенню корупції.

Висновок. Таким чином, громадський контроль у сфері місцевого самоврядування має низку відмінних ознак від громадського контролю у сфері державного управління. Основні з них: напрями громадського контролю; об'єкти і суб'єкти здійснення громадського контролю; специфі-

ка нормативно-правової регламентації такого контролю. На нашу думку деталізовану регламентацію законодавчо встановлених форм, напрямків та механізмів громадського контролю у сфері місцевого самоврядування необхідно закріплювати в статутах територіальних громад, у тому числі з метою відображення специфіки громадського контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування відповідної територіальної громади.

Список використаних джерел

1. Конституція України. – К.: Алерта, 2017. – 80 с.
2. Громадський контроль у сфері місцевого самоврядування: проблеми ефективності // Порівняльно-аналітичне право. – 2016. – № 3. – С. 11–23.
3. Авер'янова В. Б. Виконавча влада і адміністративне право / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Видавничий дім «Ін-Юре», 2002. – 668 с.

Чупира А.М. Гражданский контроль за органами местного самоуправления

В сообщении исследовано общественный контроль за органами местного самоуправления, как форму реализации демократии и способ привлечения населения к управлению обществом и государством. Предлагаются выводы и рекомендации.

Ключевые слова: *общественный контроль, местное самоуправление, органы местного самоуправления, демократия, управление обществом.*

Chupira A.M. Civil control after the organs of local self-government

In a report investigational public inspection after the organs of local self-government, as a form of realization of democracy and method of bringing in of population to the management society and state. Conclusions and recommendations are offered.

Keywords: *public inspection, local self-government, organs of local self-government, democracy, management society.*

Штирхунова А.Д.,

*курсант навчальної групи ДР-641,
факультет підготовки фахівців для
органів досудового розслідування,
Науковий керівник: Боняк В.О., д.ю.н., доцент,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна*

МІСЦЕ І РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОМУ МЕХАНІЗМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

В повідомленні досліджується місце і роль Національної поліції у соціально-правовому механізмі забезпечення прав людини. Даються висновки і рекомендації.